

Lördagen den 20 Januari.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Upplästes och lades derefter till handlingarne protokollet vid det sammanträde, som den 18 i denna månad blifvit hållet af de ledamöter, hvilka jemte Herr Talmannen haft uppdrag att tillsätta Kammarens kansli- och vaktbetjening. Detta protokoll var så lydande:

Protokoll vid sammanträde med de ledamöter af Riksdagens Andra Kammare, hvilka blifvit utsedde att tillsätta Kammarens kansli- och vaktbetjening; hållet i Stockholm den 18 Januari 1872.

S. D. Till fullgörande af sitt erhållna uppdrag sammanträdde, på kallelse af Herr Talmannen, Kammarens ofvanbemälde Ledamöter jemte Herr Talmannen i dag kl. 12. Dervid granskades ingifne ansökuingar och, efter fattadt beslut att såväl kanslipersonalen som vaktbetjeningen skulle till antalet bibehållas oförändrad, sådan den vid sednaste lagtima riksdagar varit, blefvo nu hos Kammaren antagne:

till Notarier:

Westdahl, G., vice Häradshöfding,
Sandström, C., e. o. Kanslist i Ecklesiastik-departementet,
Normelli, W., vice Häradshöfding,
Husberg, A., vice Häradshöfding,
Kolmodin, H., e. o. Hofrätts-notarie,
Amnell, C. F., e. o. Kanslist i Justitie-revisionen,
Risén, O. H., e. o. Notarie i General-tullstyrelsen,
Winnberg, F. C., vice Kollega,
Sturzen-Becker, W., Akademi-docent,
Kinberg, A., e. o. Kammarsskrifvare i Statskontoret,
Severin, S., e. o. Kanslist i Telegraf-styrelsen,
Bring, S. C., vice Häradshöfding.

till förste Kanslist.

Kapten L. G. Runeberg, hvilken, på särskild anmodan, redan den 15 dennes inträdt i tjenstgöring.

till Registrator:

Heurlin, E., vice Häradshöfding.

och till Kanslister:

Zellinger, T., e. o. Notarie i General-tullstyrelsen,
 Holmertz, E., e. o. Kanslist i Armé-förvaltningen,
 Amnér, F. R., e. o. Kontorsskrifvare i Riksbanken,
 Malm, W., e. o. Kanslist i Ecklesiastik-departementet,
 de Frese, A., e. o. Kammarsskrifvare i Kammar-kollegium,
 Lignell, J. L., e. o. Kanslist i General-poststyrelsen,
 Rosenberg, C., e. o. Amanuens i Kongl. Bibliotheket.

Slutligen blefvo, för ombesörjandet af uppässningen dels hos Kam-maren och dels å Riksdagens klubb, följande vaktbetjente antagne, nem-ligen: G. Lundqvist, F. Lithander, A. G. Lind, A. G. Malmberg, L. G. Larsson, J. E. Beijer, F. Pettersson, A. Holm, A. P. Eriksson, L. G. Larsson, C. G. Fastin och J. A. Hillman. Bland denna vaktbetjening anställdes Lundqvist såsom förste vaktmästare; och antecknades här, att tjänstgöringen för dessa vaktbetjente tagit sin början den 16 dennes.

Härefter upplöstes sammankomsten och Herrar Komiterade åtskiljdes.

Som ofvan
H. Husberg.

§ 2.

Företogos val af ledamöter och suppleanter i de ständiga Utskotten och utsågos till *ledamöter*:

i Konstitutions-Utskottet:

Herr <i>R. Ehrenborg</i>	med 169 röster,	
„ <i>L. J. Hierta</i>	169	”
„ <i>Ola Jönsson</i>	168	”
„ <i>Per Nilsson</i> i Espö	168	”
„ <i>Friherre J. Koskull</i>	108	”
„ <i>Nils Larson</i>	107	”
„ <i>J. Lyttkens</i>	107	”
„ <i>Sven Nilsson</i> i Österslöf	107	”
„ <i>O. E. Carlsund</i>	106	” och
„ <i>V. Rydberg</i>	106	”

i Stats-Utskottet:

Herr <i>Carl Ifvarsson</i>	med 169 röster,	
„ <i>P. O. Hörnfeldt</i>	168	”
„ <i>Liss O. Larsson</i>	168	”
„ <i>Jan Andersson</i> i Jönvik	167	”
„ <i>Grefve A. R. F. Posse</i>	166	”
„ <i>A. W. Dufwa</i>	114	”
„ <i>Grefve C. E. Piper</i>	113	”
„ <i>E. Key</i>	111	”
„ <i>O. B. Olsson</i>	111	”

Herr	Jöns Rundbäck	med	111	röster,
"	Ö. Thorell	"	111	" och
"	Friherre J. Ph. Ericsson	"	110	"

i Bevillnings-Utskottet:

Herr	E. W. Almqvist	med	152	röster,
"	Friherre A. H. E. Fock	"	152	"
"	Anders Andersson i Intagan	"	111	"
"	J. F. Fredricson	"	111	"
"	Ola Lasson	"	111	"
"	G. Kolmodin	"	111	"
"	Per Ericson i Wik	"	110	"
"	J. F. Geijer	"	110	"
"	O. P. Rylander	"	110	" och
"	J. Sääf	"	110	"

i Banko-Utskottet:

Herr	J. G. Agardh	med	135	röster,
"	G. Jonsson i Skeppnetorp	"	103	"
"	P. Olsson i Helsingborg	"	103	"
"	Åke Andersson	"	102	"
"	C. F. Appeltofft	"	102	"
"	C. J. Bengtsson	"	102	"
"	G. Heggström	"	102	" och
"	Ola Månsson	"	102	"

i Lag-Utskottet:

Herr	J. A. Bovin	med	137	röster,
"	R. T. Carlén	"	135	"
"	S. Ribbing	"	134	"
"	Grefve E. Sparre	"	130	"
"	P. Engman	"	98	"
"	J. Mankell	"	98	"
"	Sven Nilsson i Efveröd	"	98	" och
"	Lars Persson i Hjulsta	"	97	"

Vid de härefter företagna valen till *suppleanter* utsågos:

i Konstitutions-Utskottet:

Herr	A. Grenander	med	113	röster,
"	S. A. Hedin	"	101	"
"	A. Gumælius	"	98	"
"	O. F. Pettersson	"	95	"
"	O. Wikström	"	93	"
"	A. Bäckström	"	92	"
"	J. Andersson i Ryssby	"	92	"
"	Ola Andersson	"	92	"
"	S. F. Norén	"	92	" och
"	Gunnar Eriksson	"	91	"

i Stats-Utskottet:

Herr	<i>J. E. Johansson</i> i Forneby	med	122	röster,
"	<i>Jonas Jonasson</i>	"	119	"
"	<i>P. C. Lamberg</i>	"	118	"
"	<i>P. C. Andersson</i>	"	114	"
"	<i>L. Norrby</i>	"	91	"
"	<i>Hans Larsson</i>	"	89	"
"	<i>J. G. Granlund</i>	"	89	"
"	<i>Carl Aron Jönsson</i>	"	89	"
"	<i>A. Lindevall</i>	"	88	"
"	<i>Nils Nilsson</i> i Asarum	"	88	"
"	<i>Sven Brolin</i>	"	87	" och
"	<i>A. Andersson</i> i Greby	"	86	"

i Bevillnings-Utskottet:

Herr	<i>W. Falk</i>	med	105	röster,
"	<i>J. W. Lundqvist</i>	"	90	"
"	<i>Pehr Pehrsson</i> i Barkö	"	89	"
"	<i>O. P. Hallin</i>	"	87	"
"	<i>P. Gunnarsson</i>	"	86	"
"	<i>C. J. Kjellman</i>	"	86	"
"	<i>Olof Olsson</i> i Olebyn	"	85	"
"	<i>C. O. Kjellberg</i>	"	85	"
"	<i>A. Grill</i>	"	84	" och
"	<i>L. M. Altin</i>	"	83	"

i Banko-Utskottet:

Herr	<i>Nils Nilsson</i> i Espinge	med	63	röster,
"	<i>A. Andersson</i> i Nyckelby	"	58	"
"	<i>Samuel Johnsson</i>	"	58	"
"	<i>S. P. Walberg</i>	"	54	"
"	<i>J. Andersson</i> i Knarrevik	"	53	"
"	<i>C. F. Tenger</i>	"	53	"
"	<i>Magnus Jonsson</i>	"	53	" och
"	<i>Petter Pettersson</i>	"	53	"

i Lag-Utskottet:

Herr	<i>A. T. Gustafson</i>	med	98	röster,
"	<i>C. A. J. Wennérus</i>	"	96	"
"	<i>Sven Andreasson</i>	"	80	"
"	<i>Olof Olsson</i> i Mosstakan	"	80	"
"	<i>A. W. Westerdal</i>	"	80	"
"	<i>J. Wedberg</i>	"	80	"
"	<i>Ola Nilsson</i>	"	80	" och
"	<i>Olof Larsson</i> i Nasta	"	80	"

För bestämmande af ordningen mellan de suppleanter, som erhållit lika röstetal, verkställdes lottningar, hvilka utföllo på sätt här ofvan upptagna ordningsföljd angifver.

§ 3.

Föredrogs och hänvisades till Lag-Utskottet Herr *A. Adlersparres* motion N:o 1, angående upphäfvande af den för bevaringspligtige medgifna friköpnings- och legningsrättigheten.

§ 4.

Skedde föredragning af det, vid granskning af riksdagsmannafullmakter, den 15 innevarande Januari inför Hans Excellens Herr Justitiestatsministern hållna protokoll; och anförde härvid

Herr Sjöberg: Då jag, omedelbart efter det nu föredragna protokollets uppläsning i Kammaren, tog mig friheten anhålla, att detsamma måtte läggas på bordet, anser jag mig nu skyldig förklara, att jag med denna min begäran alldeles icke åsyftade något som helst ogillande af den genom sagda protokoll uttryckta granskningsåtgärd. Jag afsåg endast, att det derigenom måtte beredas Kammaren rådrum att något närmare tänka på saken, och framför allt att frågan ej måtte alldeles begrafvas i första ögonblicket, emedan jag antog att ganska få af Kammarens Herrar ledamöter kuunat höra den framställning om sakens behandling, som då från talmansbordet gjordes. Sedan nu detta rådrum blifvit oss gifvet, föranledes jag emellertid för min del att helt enkelt begära, det Herr Talmanen täckes framställa proposition å meranämnda protokolls läggande till handlingarne.

Herr Jöns Pehrsson: I motsats mot den förste talaren tycker jag för min del, att såväl Hans Excellens Herr Justitiestatsministern som de öfrige granskningsmännen af nu ifrågavarande fullmakter kanske ej fullt grundlagsenligt förfarit. 32 § Riksdags-ordningen, om hvilken allena nu är fråga, innehåller nemligen endast, att denna granskning af nyvald riksdagsmans fullmakt, hvilken skall ske inför Justitiestatsministern i närvaro af tre bland fullmäktige i Rikets bank och tre bland fullmäktige i Riksgälds-kontoret, har till föremål att undersöka, *huruvida fullmakterna blifvit i föreskrifven form utfärdade*, men ingalunda stadgas derstädes, att desse granskningsmän, såsom nu skett, skola uppträda på visst sätt såsom domare i saken, hvilket dessutom vore så mycket mer olämpligt, som deras domslut kanske ej komme att ega gällande kraft längre än till dess ärendets granskning i Högsta Domstolen hunne fullbordas. Om man sammanställer och jemför Riksdags-ordningens föreskrifter angående val af riksdagsmän i Andra Kammaren, så kan jag ej finna annat, än att den, som inom valkretsen erhållit de flesta rösterna, skall anses såsom lagligen vald, samt att den för honom utfärdade fullmakt skall gälla, intill dess han genom laga kraftvunnen dom i högsta instansen blifvit från sin riksdagsmannabefattning skiljd. För denna min uppfattning hemtar jag ett ytterligare stöd uti det förhållande, att det ingenstädes i grundlagen finnes absolut föreskrifvet, att vid det omedel-

bara valsättet de olika kommunerna inom samma valkrets skola på en och samma dag valet verkställa.

På samma gång jag medgifver, att grundlagens brist på bestämda föreskrifter i detta hänseende kan föranleda till många intriger och svårigheter, enär kommunalstämmas ordförande ej, enligt mitt förmenande, kan ställas till ansvar därför att han, såsom nu varit fallet, låtit valet försiggå sednare inom en kommun än hvad som skett inom de öfriga till samma valkrets hörande kommunerna, måste jag på det högsta beklaga, att, till följd af dylika bristfälligheter i grundlagens redaktion, en hel val-korporation kan gå miste om sin rätt att afgifva sina röster till förmån för den som har dess förtroende. Jag har för min del trott det vara nödigt och nyttigt för framtiden, att Kammaren icke nu så alldeles likgiltigt låter ett sådant missförhållande passera oanmärkt, ty det kan väl låta tänka sig, att det kan uppstå många svårigheter för Högsta Domstolen att i sista hand afgöra dylika frågor, som den nu förevarande, angående hvilka det möjligen kan finnas prejudikat; men om dessa prejudikat ej stå i full öfverensstämmelse med grundlagens ordalydelse, så är det väl ej alldeles gifvet, att man allt framtent skall stödja grundlagens tolkning i dylika fall efter dessa gifna prejudikat. Om man åter vid val-förrättningen bör följa domarens föreskrift, så tror jag det vore bäst, att i grundlagen infördes ett ovilkorligt stadgande derom, att vid omedelbara val till Andra Kammaren alla kommunerna inom samma valkrets på en och samma dag inför vederbörande afgäfvade sina röster. Jag vill dock ej nu framställa något yrkande i saken, ty det kunde ju derigenom komma att inträffa, att Högsta Domstolens beslut i ämnet komme att fattas i motsatt riktning mot Andra Kammarens åsigt i frågan; hvarföre jag ock endast velat hafva dessa mina tankar till protokollet antecknade.

Efter dessa yttranden blef, på framställd proposition, det nu föredragna protokollet lagdt till handlingarne.

§ 5.

Till motioners afgifvande hade anmält sig:

Herr Friherre *J. Ph. Ericson*, som afgaf motionen N:o 2, om nedsättning af tullsatserna å artiklarne kaffe och socker till de belopp, som voro gällande enligt 1867 års tulltaxa.

Vidare väcktes motioner af:

Herr *Liss Olof Larsson*:

N:o 3, om upphäfvande af den, enligt gällande bränvinsförsäljningsförfattning, vissa gästgifverier medgifna rätt att utskänka bränvin; och

N:o 4, om underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående utvidgad examensrättighet för Carolinska Medico-Chirurgiska Institutet;

Herr *J. Ruthberg*, N:o 5, om inrättande af ett Riksbankens lånekontor i staden Luleå;

Herr *A. Grill*, N:o 6, om underdänig skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående utarbetande och utfärdande af ny grufvestadga; och

Herr *Carl Johansson*, N:o 7, om förhöjning af det anslag, som hittills varit beviljad för utdikningar och vattenaftappningar i de nordliga länen, till minskande af frostländigheten.

Samtliga här uppräknade motioner bordlades.

§ 6.

Följande inkomna ärenden aumäldes och bordlades, nemligen:

1:o. Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof;

2:o. Kongl. Maj:ts å Rikssalen upplästa berättelse, om hvad i riket och dess styrelse sig tilldragit sedan sista lagtima riksdag;

3:o. Riksdagens Revisorers berättelse om den år 1871 af dem verkställda granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1869;

4:o. Berättelse till 1872 års lagtima riksdag angående den af Riksdagens år 1871 församlade Revisorer verkställda granskning af de under Kongl. Maj:ts och Rikets Kommers-kollegii förvaltning eller kontroll ställda fonder och medel;

5:o. Riksdagens år 1871 församlade Revisorers berättelse om granskningen af Riksgälds-kontorets tillstånd och förvaltning;

6:o. Berättelse angående Riksbanken af Riksdagens Revisorer år 1871;

7:o. Justitie-ombudsmannens embetsberättelse, afgifven vid lagtima riksmötet år 1872; samt Tryckfrihets-komitéens berättelse.

Kammarens ledamöter åtskiljdes klockan 3¼ e. m.

In fidem
H. Husberg.